

BALTICS in DEVELOPMENT
COOPERATION

LAPAS.LV

Latvijas Platforma attīstības sadarbībai

Biedrība "Latvijas Platforma attīstības sadarbībai"
Reģ. nr. 40008084078, A.Čaka iela 49-4, Rīga, LV-1011
Tālrunis 26275253, info@lapas.lv, www.lapas.lv

LAPAS infoLAPA

Nr.18

Atskats uz attīstības sadarbības aktualitātēm rudenī

Septembris - Oktobris 2012

Aktualitātes

Veiksmīgi tiek virzīta iniciatīva par 2015. kā attīstības sadarbības gadu Eiropā

Veiksmīgi turpinās darbs pie idejas 2015. gadu Eiropā veltīt attīstības sadarbībai īstenošanas. Oktobra vidū ikgadējo Eiropas Attīstības dienu pasākumu ietvaros notika diskusija par iniciatīvu 2015. tematisko gadu Eiropas Savienībā veltīt attīstības sadarbībai. Eiropas Attīstības dienu dalībnieki izrādīja lielu interesi par diskusiju un sniedza plašu atbalstu iniciatīvai.

EY2015DEV

Sākumā šo ideju ierosināja LAPAS, un šobrīd tā jau ir guvusi atbalstu starp vairākiem Eiropas Parlamenta, Eiropas Komisijas un ietekmīgo Eiropas tīklu pārstāvjiem. Oktobra otrajā pusē notika debates un pēcāk arī balsojums par šo iniciatīvu Eiropas Parlamentā. **Eiropas Parlamenta vairākums ir nobalsojis par iniciatīvu** 2015.gadu Eiropā veltīt attīstības sadarbībai. Vairāk lasīt [šeit](#).

[Šeit](#) varat izteikt viedokli par iniciatīvu Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas izveidotajā interneta vietnē.

Notikumi

Viens nav cīnītājs – partnerības pasākums

LAPAS 13.septembrī rīkoja partnerības pasākumu ar nosaukumu „Viens nav cīnītājs”. Šajā pasākuma uz Valsts administrācijas **skolu aicinājām nevalstisko organizāciju, pašvaldību, uzņēmēju, valsts iestāžu pārstāvjus** ar pieredzi attīstības sadarbības projektos, lai moderatora Ulda Pāvula vadībā apzinātu pieredzi attīstības sadarbības projektos, kopējos izaicinājumus un sadarbības pieredzi, kā arī liktu pamatus iespējamai partnerībai. Pasākumā piedalījās turpat 20 dažādu jomu pārstāvji, un, var secināt, ka pasākuma mērķis izdevās, jo varēja novērot aktīvu tīklošanos dalībnieku starpā.

DEAR seminārs

21.septembrī Rīgā Eiropas Komisijas programmas ietvaros ar Ārlietu ministrijas atbalstu notika seminārs par attīstības izglītības un sabiedrības attieksmes veidošanas (*Development Education and Awareness Raising - DEAR*) projektiem. Tā bija iespēja interesentiem vairāk uzzināt par *EuropeAid* piedāvātajiem DEAR projektiem, dzirdēt veiktas stāstus, un apgūt zināšanas, kā uzrakstīt veiksmīgu projekta pieteikumu.

Notika arī paneldiskusija ar NVO, mediju, Izglītības un zinātnes ministrijas un pašvaldību pārstāvju dalību, kurā tika runāts par projektu redzamību un ietekmi.

„When Small Steps Matter”

Oktobra pirmajās dienās Viļņā norisinājās starptautiska konference par **Baltijas valstu lomu Austrumu Partnerības valstīs, skatot demokratizācijas un cilvēktiesību** piemēru. No Latvijas šajā konferencē piedalījās 18 cilvēki, tai skaitā, 7 LAPAS biedru pārstāvji.

Konferences priekšvakarā notika neformāla dalībnieku **diskusija par rekomendācijām**, kas attiecas uz demokratizāciju un cilvēktiesībām attīstības politikas kontekstā. Konference notika Lietuvas parlamentā, un tās atklāšanas runās piedalījās arī parlamenta deputāti. Pasākumā ar ziņojuma prezentāciju uzstājās Lietuvas pārstāvis ES parlamentā *Leonidas Donskis*, kā arī visu trīs Baltijas valstu ārlietu ministriju pārstāvji. Kā īpašs viesis ar savu klātbūtni pagodināja arī ES attīstības komisārs **Andris Piebalgs**.

Otrajā dienas daļā konferences dalībnieki iepazinās ar vairākiem **labajiem piemēriem** kā organizācijas no Baltijas valstīm veicina demokrātijas un cilvēktiesību vērtības projektos Austrumu Partnerības valstīs.

Kopsavilkums no pasākuma [šeit](#).

Bildes no pasākuma [šeit](#).

Attīstības izglītība

Globālās izglītības nedēļa

No 10. līdz 18.novembrim Eiropā jau 14.reizi tiks atzīmēta globālās izglītības nedēļa, šoreiz ar saukli - Ceļā uz vienu kopīgu pasauli ("**Moving towards One World**").

Globālās izglītības nedēļa ir ikgadējs sabiedrības attieksmes veidošanas pasākums, kas popularizē globālās izglītības praksi Eiropā un ārpus tās. Globālā izglītība, kas ietver attīstības izglītību, cilvēktiesību izglītību, starpkultūru izglītību, miera izglītību un konfliktu risināšanu, darbojas uz izpratni par globālās pilsonības svarīgumu. Vairāk lasīt [šeit](#).

Jauns rīks – par vietējās kopienas iesaisti ilgtspējīgā attīstībā

Izdots jauns rīks "**Engaging Local Society in Sustainable Development**", kas izveidots ar Attīstības izglītības vasaras skolas 2012, kas notika šovasar Čehijā, dalībnieku atbalstu. Skatīt [šeit](#).

DEEEP projekts turpinās

Labā ziņa, ka šovasar Eiropas Komisija apstiprināja DEEEP projekta ceturto posmu, kas nozīmē aktivitāšu turpināšanos. DEEEP 4 mērķis būs ar attīstības izglītības un sabiedrības attieksmes veidošanas palīdzību veicināt globālās pilsoniskās sabiedrības izveidi ar iedzīvotāju iespējām uz pārmaiņām.

Attīstības izglītība ekonomiskās krīzes laikā

Piedāvājam iepazīties ar rakstu, kurš apskata ekonomiskās krīzes ietekmi uz attīstības izglītību. Tajā tuvāk tiek skatīti Spānijas, Lielbritānijas, Itālijas un Grieķijas gadījumi, vērtēta esošā attīstības izglītības situācija un izaicinājumi, ko rada budžeta samazināšana un sabiedrības attieksmes maiņa, kā arī pamatota nepieciešamība turpināt attīstības izglītības aktivitātes. Visu rakstu varat lasīt [šeit](#).

Politika un prakse: attīstības izglītības apskats

Iznācis jaunākais Globālās izglītības centra ([Centre for Global Education](#)) izdevums "**Policy & Practice: A Development Education Review**". Lasiet par mainīgo attīstības palīdzības un NVO lomu rakstā "**Aid, NGOs and the Development Sector**", kā arī citus interesantus rakstus [šeit](#).

Interesanti

Latvija 64.vietā pēc attīstības palīdzības caurspīdīguma indeksa

Pagājušajā nedēļā, 1.oktobrī tika publicēti attīstības palīdzības caurspīdīguma indeksa 2012.gada dati (**2012 Aid Transparency Index**).

Diemžēl Latvija pēc šī indeksa datiem ir tikai 64.vietā no 72 valstīm, un attīstības palīdzības caurskatāmība novērtēta kā ļoti zema. Tajā pašā laikā Lietuva ir 48.vietā un Igaunija - 26.vietā ar viduvēju caurskatāmību.

Vairāk par Latvijas vērtējumu lasīt [šeit](#).

Visu pētījumu varat lasīt [šeit](#).

Average score of 80-100%	FAIR (Average score of 60-79%)	MODERATE (Average score of 40-59%)	POOR (Average score of 20-39%)	VERY POOR (Average score of 0-19%)
1. OECD (91.2%)	3. Netherlands (77.4%)	16. New Zealand (59.4%)	39. Germany-G2 (39.7%)	61. Slovakia (19.9%)
2. World Bank-IDA/IBRD (87.9%)	4. Global Fund (77.1%)	17. Adaptation Fund (58.3%)	40. Luxembourg (39.8%)	62. France-M61 (18.3%)
	5. EC-DEVCO (77.0%)	18. Australia (57.7%)	41. Korea-KOICA (39.2%)	63. UNICEF (13.8%)
	6. Denmark (76.5%)	19. World Bank-IFC (56.1%)	42. Austria (35.8%)	64. Latvia (12.2%)
	7. Sweden (71.8%)	20. Finland (55.3%)	43. EC-Infrastruct (35.4%)	65. Romania (12.1%)
	8. AFD (71.4%)	21. EBRD (54.8%)	44. France-AFD (35.1%)	66. Bulgaria (7.4%)
	9. U.S.-AID (69.6%)	22. Czech Republic (53.7%)	45. Spain (32.2%)	67. Greece (6.5%)
	10. UNDP (68.9%)	23. Japan-JICA (53.6%)	46. U.S.-State (31.1%)	68. France-MNEF (6.0%)
	11. ADB (67.9%)	24. CDF (52.9%)	47. CDF (29.4%)	69. Cyprus (5.4%)
	12. AIDB (62.9%)	25. Japan-JICA (51.0%)	48. Lithuania (27.9%)	70. Hungary (4.0%)
	13. GAVI (62.0%)	26. Estonia (50.8%)	49. Brazil (27.9%)	71. China (1.9%)
	14. EC-CHO (60.5%)	27. ESS-SSBID (50.3%)	50. Germany-DFG (26.2%)	72. Malta (0.0%)
	15. UN OCHA (60.3%)	28. UK-DFID (49.9%)	51. UK-AID (26.1%)	
		29. U.S.-PEPFAR (49.2%)	52. Poland (25.8%)	
		30. Belgium (46.3%)	53. Italy (25.4%)	
		31. Hivos (46.3%)	54. Ireland (25.0%)	
		32. Canada (45.9%)	55. Switzerland (25.0%)	
		33. Cordaid (45.0%)	56. U.S.-DEFENSE (23.5%)	
		34. U.S.-Treasury (44.4%)	57. Slovenia (23.4%)	
		35. Norway (44.2%)	58. UK-CDC (22.5%)	
		36. IBI (44.2%)	59. Portugal (22.5%)	
		37. Korea-KOICA (43.9%)	60. UK-FCO (22.3%)	

ES attīstības sadarbības progress

[Šeit](#) varat iepazīties ar Eiropas Komisijas ziņojumu par Eiropas Savienības attīstības sadarbības centienu progresu un efektivitāti.

A.Piebalgs: 7 fakti, kas būtu jāzina par attīstības palīdzību: skaties [šeit!](#)

Par **biodegvielu** un **pārtikas drošību**

Piedāvājam iepazīties ar vairākiem interesantiem rakstiem, kas skar biodegvielas politikas un pārtikas drošības jautājumus.

- Uzņēmējdarbības pārstāvji** pievienojas NVO **cīņā pret biodegvielu**. Nestle vadītājs *Paul Bulcke* norāda uz nepieciešamību efektīvāk izmantot ūdens krājumus un neizmantot pārtiku degvielas ražošanai. Raksts [šeit](#).
- Pēta biodegvielas politikas **ietekmi Tanzānijā**, vairāk lasīt [šeit](#).
- Pārtikas drošība starp biodegvielu un klimata pārmaiņām – vairāk [šeit](#).
- Pārtikas cenas draud augt, kamēr Kioto protokola pastāvēšana ir tuvu beigām – raksts [šeit](#).
- Pēdējā desmitgadē** **sagrābtā lauksaimniecības zeme, kas tiek izmantota biodegvielas ražošanai, būtu varējusi nodrošināt ar pārtiku miljards cilvēku**. Lasīt [šeit](#).
- Oxfam* par biodegvielas ietekme uz pārtikas cenu augšanu un badu pasaulē. Raksts [šeit](#).
- Tiek atbalstīts plāns samazināt biodegvielas ražošanu no graudaugiem. ES klimata un enerģētikas komisāri vienotā paziņojumā paiduši atbalstu likumdošanas projektam, kas paredzētu no pārtikas ražotas biodegvielas apjoma samazināšanu. [Raksts nr.1](#) un [raksts nr.2](#).
- Pārtikas iznīcošana un bada cietēji**: nesaskaņotība pasaules pārtikas sistēmā. Lasīt [šeit](#).
- ES koncentrēsies uz pasaules nabadzīgāko iedzīvotāju spēju tikt galā ar krīzēm. Kā norāda A.Piebalgs, ir nepieciešams ne tikai cīnīties ar krīžu sekām, bet arī to kā novērst periodisko krīžu cēloņus. Raksts [šeit](#).
- Ar demokrātiju pret badu! Tāds sauklis tiek izmantots jaunākajā ziņojumā „*Right to Food and Nutrition Watch 2012*”. Ar ziņojumu varat iepazīties [šeit](#).
- Iznācis šī gada globālais bada indekss („*Global Hunger Index 2012*”). Pieejams [šeit](#).

GALVENIE FAKTI:

Faktu lapa par pārtikas drošību [šeit](#).

Faktu lapa par ilgtspējīgu enerģiju [šeit](#).

Faktu lapa par politikas saskaņotību attīstībai [šeit](#).

Faktu lapa par sociāli atbildīgu uzņēmējdarbību [šeit](#).

Cik tālu līdz Tūkstošgades Attīstības mērķu sasniegšanai 2012.gadā?

Iznācis šī gada ANO ziņojums par Tūkstošgades Attīstības mērķu (TAM) sasniegšanas progresu, kas izceļ vairākus pagrieziena punktus un izaicinājumus. Ziņojuma norādīts, ka mērķus sasniegšana prasītu piepūli, bet nav neiespējama, ja valstu valdības turētos pie savu saistību izpildes.

Ar ziņojumu varat iepazīties [šeit](#).

Tuvojoties 2015.gadam aktuāls ir ne tikai jautājums par TAM sasniegšanu, bet arī par attīstības dienaskārtību pēc tam. Par to varat lasīt [šeit](#), kā arī noskatīties [video](#).

Jau šī gada vasarā tika izveidota pilsoniskās sabiedrības tiešsaistes platforma attīstības dienaskārtības veidošanai - [World We Want Beyond 2015](#). Šī platforma ir pilsoniskās sabiedrības un ANO kopīga iniciatīva. Tā paredzēta globālas pilsoniskās sabiedrības diskusijai, kas palīdzētu iezīmēt ietvaru attīstības dienaskārtībai pēc 2015.gada.

Ar kādiem izaicinājumiem saskaras, definējot attīstības dienaskārtību pēc 2015.gada – lasāms [šeit](#) - [raksts nr.1](#) un [raksts nr.2](#).

Ko **attīstības komisārs A.Piebalgs** saka par attīstības politiku pēc 2015.gada un TAM – lasāms [šeit](#).

Vairāk par TAM un aktualitātēm saistībā ar tiem lasiet [šeit](#).

Godīga tirdzniecība

- **Zemnieki**, kurus noslogo parādi un nabadzība, ir spiesti strādāt vidi degradējošās plantācijās par ļoti zemu atalgojumu.
- **Ražotāji**, kuriem pieder nelieli zemes gabali, bieži ir izolēti no tirgus un spiesti pārdot savu preci starpniekiem zem pašizmaksas.
- **Strādnieki** ir pakļauti neapmierinošiem darba apstākļiem, nestabilitātei un saņem darba algu, kas ir zemāka par iztikas minimumu.

Tā vēl joprojām ir mūsdienu realitāte daudzās pasaules valstīs!

Lai ar to cīnītos, ir radīta **godīgās tirdzniecība**. Tā ir sociālā kustība, kuras mērķis ir uzlabot jaunattīstības valstu iedzīvotāju dzīves apstākļus un sekmēt ilgtspējīgu attīstību, zemniekiem no jaunattīstības valstīm **dodot iespēju realizēt savu produkciju pasaules tirgū**.

Vairāk par godīgu tirdzniecību lasiet [faktu lapā](#), un par godīgas tirdzniecības politikas jaunumiem varat uzzināt [šeit](#).

Ūdens drošība uzmanības centrā

Ikgadējās Pasaules Ūdens nedēļas konferences ietvaros caur pasākumiem un ziņojumiem tika stiprināta saite starp **pārtikas drošību un ūdeni**. Kā īpaši kritisks jautājums ir ūdens izlietošana, lai saražotu pārtiku, kas netiek patērēta. Vairāk par Pasaules Ūdens nedēļu lasiet [šeit](#).

Attīstības komisārs A.Piebalgs par **ES centieniem palīdzēt nodrošināt tīru dzeramo ūdeni** attīstības valstīs. Lasīt rakstu [šeit](#).

Pasaules līderi brīdina par ūdens trūkuma draudiem: ūdens trūkums var apdraudēt globālo drošību, radot politisku nestabilitāti un ekonomikas lejupslīdi, brīdina pasaules līderi, tai skaitā Bils Klintons un Nelsons Mandela. Vairāk lasīt [šeit](#).

Pilsoņu iniciatīva – „ūdens kā cilvēktiesības”

Eiropas pilsoņu iniciatīva par ūdeni kā cilvēktiesībām ES likumdošanā ('Water is a Human Right') tika uzsākta 1.septembrī, un ir nepieciešams savākt 1 miljonu parakstu, lai to varētu virzīt tālāk izskatīšanai Eiropas Komisijai.

Vairāk par iniciatīvu un atbalsta izteikšana, parakstoties: <http://www.right2water.eu/>

Robina Huda nodokļu kampaņa

Organizācija Oxfam piedalās starptautiskajā Robina Huda nodokļa (*Robin Hood Tax*) kampaņā, kas aicina ieviest finansiālo darījumu nodokli, lai ar iekasēto naudu palīdzētu trūcīgajiem cilvēkiem, kas cietuši no ekonomiskās krīzes, savā valstī un ārpus tās, kā arī cīņā ar klimata izmaiņām. Jau vairāk kā 200 organizācijas ir rakstījušas Eiropas valstu līderiem, aicinot viņus pieņemt Robina Huda nodokli. Vairāk par akciju un nodokli lasīt šeit: <http://robinhoodtax.org.uk/>

Iesakām izlasīt skaidrojošu rakstu „**Robina Huda nodoklis Eiropas Savienībā**” no Latvijas Vēstneša portāla „Par likumu un valsti”. Pieejams [šeit](#).

Par cilvēktiesībām migrācijas jomā

Raksts par cilvēktiesību Eiropas Savienības migrācijas politikā [šeit](#)

Sociālā aizsardzība ES attīstības sadarbībā

Lasīt rakstu par ES Padomes spriedumu par sociālo aizsardzību ES attīstības sadarbībā [šeit](#)

Publiskā konsultācija par ilgtspējīgu attīstību

Konsultācijas mērķis ir sniegt informāciju Eiropas Komisijai par atsevišķu darbību un mēru attīstību. Tas būs kā devums Komisijas komunikācijai par Rio+20 atskatu, kas plānota 2013.gada sākumā, un tas būs arī papildinājums publiskajai konsultācijai par attīstības ietvaru pēc 2015.gada ("*Towards a post-2015 development framework*"). Viedokļi tiks uzklauti līdz nākamā gada 15.janvārim.

Vairāk skatīt [ŠEIT](#).

twitter

facebook

Lai uzzinātu dažādas aktualitātes par attīstības sadarbību un LAPAS ikdienu,

sekojiet mums Tviterī @LAPAS_LV un draudzējieties Facebook

Projektu Baltic States –Channeling Information for Development Nr. DCI-NSA ED/2009/201-971 atbalsta Eiropas Komisijas EuropeAid sadarbības birojs. Šis dokuments ir sagatavots ar Eiropas Savienības un Sorosa Fonda Latvijā finansiālo atbalstu. Par dokumenta saturu atbild vienīgi biedrība Latvijas Platforma attīstības sadarbībai (LAPAS) un tas neatspoguļo Eiropas Savienības oficiālo viedokli.